

Проект

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постановою Президії НАН України

від____ 2016 р. № ____

СТАТУТ

Інституту археології Національної академії наук України *(нова редакція)*

Ідентифікаційний код 05417163

Київ – 2016

I. Загальні положення

1. Інститут археології Національної академії наук України (далі – Інститут) є державною науковою установою, що заснована на державній власності.

1.1. Інститут створено відповідно до Постанови Президії Всеукраїнської академії наук від 13 лютого 1934 р. (протокол № 6) на базі Всеукраїнського археологічного комітету ВУАН, що стало продовженням традиції української академічної археології, започаткованої ще 1919 р.

1.2. Інститут перебуває у віданні Національної академії наук України (далі – НАН України), входить до складу Відділення історії, філософії та права НАН України та є основною ланкою науково-дослідної діяльності і організаційної структури НАН України у сфері археології та давньої історії.

Належність до Відділення історії, філософії та права НАН України, переведення Інституту з одного відділення НАН України до іншого, а також його підпорядкування безпосередньо Президії НАН України визначає Президія НАН України за поданням Вченої ради Інституту та за погодженням з відповідним відділенням (відділеннями) НАН України.

1.3. Інститут діє відповідно до Конституції України, Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність», інших актів законодавства, Статуту НАН України, Основних принципів організації та діяльності наукової установи Національної академії наук України, затверджених Постановою Президії НАН України від 14 вересня 2016 р. № 180 (далі – Основні принципи), інших нормативних актів НАН України та цього Статуту.

1.4. Інститут є юридичною особою, має самостійний баланс, круглу печатку зі своїм найменуванням, інші необхідні печатки та штампи, рахунки у національній та іноземній валюті, відкриті відповідно до законодавства України, а також може мати товарний знак, який реєструється в установленому порядку, емблему, веде діловодство та бухгалтерський облік згідно із законодавством України.

1.5. Інститут має право укладати угоди, набувати майнових та немайнових прав, нести відповідальність, бути позивачем і відповідачем у суді відповідно до законодавства.

1.6. Інститут має статус неприбуткової організації, що утворена та зареєстрована в порядку, визначеному законодавством, яке регулює діяльність неприбуткових організацій.

1.7. Інститут підлягає обов'язковій державній атестації в порядку, визначеному законодавством.

1.8. Інститут не рідше одного разу на п'ять років звітує про свою наукову і науково-організаційну діяльність перед Відділенням історії, філософії та права НАН України або Президією НАН України в разі потреби.

1.9. Повне найменування Інституту: *Інститут археології Національної академії наук України*.

Скорочене найменування Інституту: *ІА НАН України*.

Найменування Інституту англійською мовою: *Institute of Archaeology of the National Academy of Sciences of Ukraine*.

1.10. Юридична адреса Інституту: *проспект Героїв Сталінграда 12, м. Київ, 04210*.

2. Мета, основні завдання та напрями діяльності Інституту

2.1. Інститут створений та діє з метою систематичного проведення фундаментальних та прикладних наукових досліджень, спрямованих на одержання та практичне використання нових знань у галузі археології, антропології та давньої історії, підготовки висококваліфікованих наукових кадрів, охорони та використання культурного і археологічного надбання Українського народу, а також задоволення соціальних, духовних та культурних потреб суспільства.

2.2. Інститут як провідна державна наукова установа у сфері дослідження археологічної спадщини, згідно з Законом України «Про охорону археологічної спадщини» виконує такі функції:

2.2.1. Організує і здійснює наукові та науково-рятувальні дослідження археологічних об'єктів.

2.2.2. Координує наукові дослідження, що здійснюються на території України науковими установами та організаціями незалежно від їх підпорядкування та форми власності.

2.2.3. Розробляє, затверджує та впроваджує наукові методики дослідження археологічної спадщини.

2.2.4. Здійснює наукову археологічну експертизу програм та проектів містобудівних, архітектурних і ландшафтних перетворень, меліоративних, шляхових, земляних робіт, виконання яких може негативно позначитися на стані об'єктів археологічної спадщини, їх територій та зон охорони.

2.2.5. Веде науковий архів звітів про археологічні дослідження.

2.2.6. Здійснює наукову експертизу результатів дослідження археологічної спадщини.

2.2.7. Формує кваліфікаційну раду з питань видачі кваліфікаційних документів (відкритих листів).

2.2.8. Здійснює інші передбачені законодавством функції.

2.3. З огляду на мету своєї діяльності та вимоги чинного законодавства основними завданнями Інституту є:

2.3.1. Проведення фундаментальних та прикладних наукових досліджень з актуальних напрямів археології, антропології та давньої історії, з метою одержання нових наукових знань та їх практичного використання;

2.3.2. Здійснення превентивних досліджень археологічних об'єктів, яким може бути заподіяно шкоду в результаті реалізації проектів з господарського освоєння територій або під впливом інших факторів.

2.3.3. Забезпечення високої якості фундаментальних та прикладних наукових досліджень і розробок, систематичне накопичення і узагальнення наукових результатів, одержаних в Інституті та інших наукових організаціях України, інших держав, створення умов для реалізації творчих можливостей наукового колективу Інституту, здійснення соціального захисту його працівників;

2.3.4. Проведення наукових експертиз та інших досліджень на договірній основі.

2.3.5. Надання науково-консультаційних та інших послуг, згідно з чинним законодавством.

2.3.6. Підготовка наукових кадрів вищої кваліфікації через магістратуру, аспірантуру, докторантуру, стажування, зокрема за кордоном.

2.3.7. Збереження і розвиток наукової інфраструктури, кадрового потенціалу Інституту.

2.3.8. Розвиток міжнародного наукового та пам'яткоохоронного співробітництва.

2.3.9. Взаємодія з фаховим та широким колом громадськості задля виконання статутних завдань, популяризація наукових знань, отриманих у результаті фундаментальних наукових досліджень та з практичного досвіду, актуалізація археологічної спадщини України в сучасних умовах;.

2.4. Інститут відповідно до основних завдань:

2.4.1. Розробляє, з урахуванням визначених відповідно до закону пріоритетів розвитку науки в Україні, рішень Міжвідомчої ради з координації фундаментальних та прикладних досліджень при НАН України, Загальних зборів, Президії та Відділення історії, філософії та права НАН України, за широкою участю наукового колективу, основні напрями наукової діяльності Інституту і подає їх на затвердження Президії НАН України.

2.4.2. Організує та проводить науково-дослідні, експериментальні, пошукові та проектно-пошукові роботи відповідно до затверджених основних наукових напрямів діяльності та поточних (щорічних) планів наукових досліджень і наукових експериментальних розробок. Здійснює міждисциплінарні дослідження самостійно або з залученням до співпраці установ, що здійснюють діяльність у інших галузях науки та техніки.

2.4.3. Вивчає, аналізує та узагальнює досягнення світової науки у галузі археології, антропології та давньої історії і визначає можливості їх використання в усіх сферах суспільного життя, бере участь у розробці й реалізації міжнародних програм і проектів.

2.4.4. За дорученням НАН України або з власної ініціативи розробляє інформаційно-аналітичні матеріали, пропозиції, рекомендації з питань охорони, дослідження та використання археологічної спадщини, удосконалення законодавства у відповідній сфері,

2.4.5. В установленому законодавством порядку та відповідно до договорів, укладених з фізичними та юридичними особами, здійснює наукову та науково-технічну експертизу з відповідних напрямів науки.

2.4.6. Бере участь у конкурсах наукових проектів, науково-технічних розробок і конкурсах на отримання грантів, зокрема у міжнародних конкурсах, за результатами конкурсів забезпечує виконання відповідних робіт і заходів.

2.4.7. Проводить конференції, наради, симпозіуми, виставки, наукові школи, зокрема міжнародні.

2.4.8. Здійснює видавничу діяльність наукового, освітнього та просвітницького характеру, виступає в установленому порядку засновником друкованих засобів масової інформації, наукових видавництв, наукових журналів та наукових й науково-популярних видань.

2.4.9. Має власний офіційний веб-сайт, забезпечує розміщення на ньому інформації про основні наукові напрями, структуру та результати діяльності Інституту, здійснює регулярне оновлення зазначеної інформації, а також сприяє висвітленню в засобах масової інформації та соціальних мережах вагомих досягнень і важливих подій в житті Інституту та інших наукових матеріалів, що становлять суспільний інтерес.

2.4.10. Проводить конкурси на заміщення вакантних посад наукових працівників, атестує працівників Інституту.

2.4.11. Утворює у порядку, встановленому законодавством України, спеціалізовані вчені ради із захисту дисертацій за спеціальностями відповідно до основних наукових напрямів діяльності Інституту. Здійснює експертизу дисертацій та приймає остаточне рішення щодо присудження наукових ступенів акредитованою спеціалізованою вченою радою.

2.4.12. Може засновувати в порядку, встановленому законодавством, вищі навчальні заклади для підготовки фахівців за різними кваліфікаційними рівнями, в тому числі магістра та доктора філософії.

2.4.13. Проводить освітню діяльність у сфері вищої освіти та надає освітні послуги з підготовки фахівців за різними кваліфікаційними рівнями відповідно до Закону України «Про вищу освіту», зокрема через аспірантуру та докторантуру, вживає заходів щодо підвищення кваліфікації наукових працівників, сприяє розвитку наукової складової у сфері освіти та залученню талановитої молоді до наукової діяльності.

2.4.14. Може здійснювати в установленому порядку навчання за програмами післядипломної освіти з метою перепідготовки наукових працівників та спеціалістів, а також утворювати спільно з університетами,

іншими вищими навчальними закладами спеціалізовані кафедри для підготовки фахівців за кваліфікаційним рівнем бакалавра, магістра та доктора філософії.

2.4.15. Може розміщувати відповідно до договору, укладеного з іншою науковою установою або вищим навчальним закладом, структурні підрозділи (лабораторії), що провадять наукову і науково-технічну діяльність, на базі цієї наукової установи або такого навчального закладу відповідно до освітніх програм та тематики наукових досліджень.

2.4.16. Розробляє структуру і штатний розпис у межах наявних коштів і затверджує його в установленому в НАН України порядку.

2.4.17. Укладає угоди і договори про наукове та науково-технічне співробітництво з організаціями і юридичними особами, в тому числі іноземними й міжнародними, бере участь у виконанні міжнародних наукових та науково-технічних програм і проектів у порядку, встановленому законодавством.

2.4.18. Бере участь у діяльності наукових товариств, асоціацій, спілок і союзів, в тому числі іноземних та міжнародних, на правах їх членів, веде інші форми спільної діяльності відповідно до законодавства України.

За погодженням з НАН України може входити до об'єднань юридичних осіб з метою виконання своїх статутних завдань, зі збереженням статусу юридичної особи та фінансової самостійності.

2.4.19. Може виступати засновником та співзасновником господарських товариств та брати участь у формуванні статутного капіталу таких господарських товариств виключно шляхом внесення до нього майнових прав інтелектуальної власності на об'єкти, виключні майнові права на які зберігаються за Інститутом.

2.4.20. Веде будівництво, реконструкцію, а також капітальний ремонт своїх основних фондів, об'єктів наукового, житлового та іншого соціального призначення.

2.4.21. Надає платні послуги за переліком, визначеним законодавством для бюджетних наукових установ, та відповідно до цього Статуту.

2.4.22. Здійснює обробку персональних даних відповідно до Закону України «Про захист персональних даних».

2.4.23. Формує та зберігає науковий архів відповідно до законодавства та основних наукових напрямів діяльності Інституту.

2.4.24. Формує та зберігає наукові колекції рухомих предметів археологічної спадщини у складі наукових фондів та Археологічного музею Інституту, колекцію наукових об'єктів "Скарби давньої історії України", що становлять національне надбання, проводить облік, консервацію, реставрацію, науково-технічні аналізи відповідних колекцій та предметів.

2.4.25. Набуває у встановленому законодавством порядку майнові права інтелектуальної власності, в тому числі за угодами зі своїми працівниками як суб'єктами права на об'єкти інтелектуальної власності, що створені в Інституті;

2.4.26. Реалізує згідно з чинним законодавством на внутрішньому і зовнішньому ринках свою наукову продукцію, не порушуючи при цьому авторських прав її розробників, надає у встановленому порядку за переліком, визначеним законодавством для бюджетних наукових установ, науково-практичні, юридичні, консультаційні, інформаційні та інші послуги, здійснює рекламні заходи тощо.

2.5. Інститут має право на укладення договорів оренди майна, у тому числі нерухомого, що обліковується на його балансі, а також договорів продажу майна в порядку, встановленому в НАН України.

2.6. Усі види діяльності, які згідно із законодавством потребують спеціальних дозволів чи ліцензій, здійснюються Інститутом лише після їх отримання.

3. Структура Інституту

3.1. Структура Інституту розробляється дирекцією за участю наукового колективу, розглядається вченою радою та затверджується Відділенням історії, філософії та права НАН України.

3.1.1. Основною структурною одиницею Інституту є науковий відділ, основним завданням якого є провадження наукової, науково-технічної або науково-організаційної діяльності, у штаті якого посади наукових працівників становлять не менш як 50 відсотків.

3.1.2. У структурі Інституту можуть також існувати центри, відділи, археологічні експедиції, лабораторії, секції, сектори, бюро, групи, філії, наукова бібліотека, науковий музей, науковий архів, наукові фонди тощо.

3.1.3. Для вирішення окремих завдань можуть утворюватися тимчасові наукові (творчі) колективи.

Структурними підрозділами Інституту є також управлінські й науково-допоміжні підрозділи і служби.

3.2. Інститут може створювати філії і наукові відділення на правах структурного підрозділу Інституту, дослідні виробництва, а також інші структурні підрозділи без прав юридичної особи, що діють за положеннями, затвердженими наказом директора після погодження з вченою радою Інституту.

3.3. Для практичного використання наукового потенціалу Інституту при ньому можуть діяти госпрозрахунково-орієнтовані наукові установи НАН України, підприємства та організації з правами юридичної особи, які створюються за рішенням Президії НАН України і діють на підставі статуту, який затверджується та реєструється в установленому в НАН України порядку.

Інститут здійснює наукове керівництво такими організаціями, спрямовує та координує їх діяльність, організує з ними спільні заходи та наукові проекти.

3.4. З метою надання доступу до унікального обладнання для проведення наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок вітчизняними та іноземними вченими за рішенням Президії НАН України можуть утворюватися центри колективного користування науковим обладнанням у формі структурного підрозділу Інституту.

3.5. З метою підтримки та розвитку фундаментальних досліджень на світовому рівні, нових перспективних міждисциплінарних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок, координації спільної діяльності та ефективного використання фінансових, матеріально-технічних та кадрових ресурсів за визначеним науковим напрямом наукова група Інституту може входити до державної ключової лабораторії, як об'єднання наукових груп наукових установ та університетів, інших вищих навчальних закладів, на основі договору про спільну наукову діяльність у порядку, визначеному законом.

4. Управління Інститутом

4.1. Управління Інститутом здійснюється на основі і в порядку, встановленому Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність», Статутом НАН України, Основними принципами та Статутом Інституту.

4.2. Інститут очолює директор, який обирається, призначається та звільняється з посади й діє відповідно до законодавства та цього Статуту.

4.3. Директор Інституту обирається шляхом таємного голосування на зборах колективу наукових працівників Інституту на строк до п'яти років, з правом бути переобраним, і призначається на посаду Президією НАН України.

Одна і та сама особа не може бути директором Інституту більш як два строки.

4.4. Кандидат на посаду директора Інституту має вільно володіти державною мовою, мати науковий ступінь доктора наук або кандидата наук (доктора філософії) за спеціальністю «археологія» і стаж роботи на посадах наукових працівників та (або) науково-педагогічних працівників з відповідних напрямів науки не менше 10 років. Президія НАН України або Відділення історії, філософії та права НАН України можуть установити додаткові кваліфікаційні та інші вимоги до кандидата на посаду керівника директора Інституту, що впливають зі специфіки діяльності цієї установи.

Не може бути обрана, призначена на посаду директора (у тому числі виконувачем обов'язків директора Інституту особа, яка:

4.4.1. за рішенням суду визнана недієздатною або дієздатність якої обмежена;

4.4.2. має судимість за вчинення злочину, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку;

4.4.3. згідно з вироком суду позбавлена права обіймати відповідні посади;

4.4.4. за рішенням суду визнана винною у вчиненні корупційного правопорушення – протягом року з дня набрання відповідним рішенням суду законної сили;

4.4.5. піддавалася адміністративному стягненню за корупційне правопорушення – протягом року з дня набрання відповідним рішенням суду законної сили.

4.5. Конкурс на заміщення посади директора Інституту оголошується Президією НАН України не пізніше, ніж за два місяці до закінчення строку контракту особи, яка обіймає цю посаду. У разі дострокового припинення повноважень директора Інституту конкурс оголошується протягом тижня від дня утворення вакансії.

Вчена рада, члени НАН України, що працюють в Інституті, та колективи наукових відділів і наукових структурних одиниць Інституту, серед інших визначених Статутом НАН України органів і осіб, мають право висунення кандидатів на заміщення посади директора Інституту. Пропозиції щодо претендентів на посаду директора Інституту приймаються Президією НАН України або Відділенням історії, філософії та права НАН України протягом двох місяців від дня оголошення конкурсу на посаду керівника наукової установи НАН України. Кандидатури претендентів, які відповідають встановленим вимогам, вносяться на розгляд зборів колективу наукових працівників Інституту протягом 20 календарних днів від дня закінчення строку подання документів на заміщення вакантної посади.

4.6.1. Претенденти на посаду директора Інституту розглядаються на зборах колективу наукових працівників Інституту, де презентують власну програму розвитку Інституту на п'ять років.

4.6.2. Кожен член зборів колективу наукових працівників може голосувати лише за одну кандидатуру або не підтримувати жодної з кандидатур. Бюлетень для таємного голосування має містити повні імена усіх кандидатів та графу «Не підтримую жодного».

4.6.3. Вибори вважаються такими, що відбулися, якщо на зборах колективу наукових працівників були присутні не менше двох третин фактичної чисельності штатних наукових працівників Інституту. Претендент на посаду директора Інституту вважається обраним, якщо його кандидатура набрала більше 50 відсотків голосів наукових працівників, присутніх на зборах колективу наукових працівників Інституту.

4.7. Рішення зборів колективу наукових працівників Інституту про обрання директора Інституту розглядаються загальними зборами Відділення історії, філософії та права НАН України, які рекомендують Президії НАН України:

- призначити на посаду директора Інституту кандидатуру, яка набрала більше двох третин голосів наукових працівників, присутніх на зборах колективу наукових працівників Інституту;

- призначити на посаду директора Інституту кандидатуру, яка набрала більше 50 відсотків, але менше двох третин голосів наукових працівників, присутніх на зборах колективу наукових працівників Інституту, або за наявності вмотивованих заперечень оголосити новий конкурс, призначивши виконувача обов'язків керівника Інституту на строк не більше шести місяців.

4.8.1. Якщо жоден із претендентів на посаду директора Інституту не набрав у першому турі більше 50 відсотків голосів наукових працівників, присутніх на зборах колективу наукових працівників Інституту, проводиться другий тур голосування.

До участі у другому турі допускаються два кандидати, які в першому турі набрали найбільшу кількість голосів.

4.8.2. Вибори у другому турі вважаються такими, що відбулися, якщо на зборах колективу наукових працівників були присутні більше двох третин фактичної чисельності штатних наукових працівників Інституту.

4.8.3. Рішення зборів колективу наукових працівників Інституту про обрання у другому турі директора Інституту розглядаються загальними зборами Відділення історії, філософії та права НАН України, які рекомендують Президії НАН України:

- призначити на посаду директора Інституту кандидатуру, яка у другому турі набрала більше двох третин голосів наукових працівників, присутніх на зборах колективу наукових працівників Інституту;

- призначити на посаду директора Інституту кандидатуру, яка у другому турі набрала більше 50 відсотків, але менше двох третин голосів наукових працівників, присутніх на зборах колективу наукових працівників Інституту, або за наявності вмотивованих заперечень оголосити новий конкурс, призначивши виконувача обов'язків директора Інституту на строк не більше шести місяців.

4.8.4. Якщо жоден із претендентів на посаду директора Інституту не набрав у першому або другому турі більше 50 відсотків голосів наукових працівників, присутніх на зборах колективу наукових працівників Інституту, Президія НАН України оголошує новий конкурс, призначивши виконувача обов'язків директора Інституту на строк не більше шести місяців.

4.9. Директор Інституту призначається на посаду Президією НАН України за рекомендацією загальних зборів Відділення історії, філософії та права НАН України.

За наявності вмотивованих заперечень з боку загальних зборів Відділення історії, філософії та права НАН України Президією НАН України оголошується новий конкурс та призначається виконувач обов'язків директора Інституту на строк не більше шести місяців.

4.10. Контракт з обраним директором Інституту укладається Національною академією наук України в установленому порядку протягом одного місяця від дня обрання на строк, визначений пп. 4.3. цього Статуту.

4.11. Директор Інституту може бути звільнений з посади Президією НАН України з підстав, визначених законодавством про працю, через порушення цього Статуту та колективного договору, а також через порушення умов контракту. Директор Інституту також може бути звільнений з посади, у зв'язку з прийняттям рішення про його відкликання зборами колективу наукових працівників Інституту. Підстави для відкликання директора Інституту визначаються законодавством про працю та цим Статутом.

Подання про відкликання директора Інституту може бути внесено на розгляд зборів колективу наукових працівників Інституту не менше, ніж половиною статутного складу вченої ради Інституту.

4.12. Виконувач обов'язків директора Інституту призначається Президією НАН України на строк не більше шести місяців.

4.13. Директор Інституту в межах наданих йому повноважень організовує діяльність Інституту.

4.15. Директор Інституту відповідає перед НАН України за виконання обов'язків, передбачених законодавством, цим Статутом, а також контрактом.

4.16. Директор Інституту має право:

4.16.1. розпоряджатися майном та коштами у межах та у спосіб, що передбачені контрактом, цим Статутом та законодавством;

4.16.2. представляти Інститут в органах державної влади та органах місцевого самоврядування, установах, організаціях, підприємствах незалежно від форми власності без окремого на те доручення;

4.16.3. відкривати від імені Інституту поточні та депозитні рахунки в банках та в органах центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів у порядку, встановленому законодавством;

4.16.4. укладати від імені Інституту договори відповідно до законодавства;

4.16.5. приймати на роботу та звільняти з роботи працівників Інституту, визначати їх посадові обов'язки, застосовувати до них заходи заохочення та стягнення;

4.16.6. преміювати працівників відповідно до положення Інституту про преміювання та здійснювати інші види стимулювання праці працівників Інституту;

4.16.7. перевіряти якість роботи працівників Інституту та діяльність, спрямовану на методичне, організаційне забезпечення та координацію наукової, науково-технічної діяльності;

- 4.16.8. призначати відповідну частину складу вченої ради Інституту;
- 4.16.9. делегувати частину своїх повноважень своїм заступникам та керівникам структурних підрозділів Інституту;
- 4.16.10. видавати у межах своїх повноважень накази та розпорядження;
- 4.16.11. вирішувати питання фінансово-господарської діяльності Інституту.
- 4.17. Директор Інституту зобов'язаний забезпечувати:
 - 4.17.1. провадження Інститутом діяльності відповідно до статутних завдань;
 - 4.17.2. високоефективну наукову, науково-технічну та інноваційну діяльність Інституту, в тому числі впровадження результатів її наукових досліджень, міжнародне наукове та науково-технічне співробітництво;
 - 4.17.3. підготовку наукових кадрів вищої кваліфікації в магістратурі, аспірантурі та докторантурі;
 - 4.17.4. підготовку та перепідготовку, підвищення кваліфікації працівників Інституту;
 - 4.17.5. виконання державного замовлення та інших договірних зобов'язань Інституту;
 - 4.17.6. дотримання Інститутом ліцензійних умов та умов акредитації освітньо-наукової програми;
 - 4.17.7. одержання конкурентоспроможних наукових і науково-прикладних результатів;
 - 4.17.8. захист прав інтелектуальної власності на результати наукової та науково-технічної діяльності, отримані за рахунок коштів державного бюджету;
 - 4.17.9. застосування нових наукових, науково-технічних знань під час підготовки кадрів вищої кваліфікації;
 - 4.17.10. стабільне фінансово-економічне становище Інституту та ефективне використання майна, закріпленого за Інститутом, дотримання вимог законодавства під час надання в користування іншим особам зазначеного майна;
 - 4.17.11. подання НАН України в установленому порядку звітності про використання майна, закріпленого за Інститутом, зокрема майна, наданого у користування іншим особам;
 - 4.17.12. дотримання умов цього Статуту та колективного договору;
 - 4.17.13. захист інформації відповідно до законодавства;
 - 4.17.14. дотримання Інститутом вимог законодавства, забезпечення виконання в установлені строки вимог контролюючих органів у сфері господарської діяльності, а також вимог НАН України;

4.17.15. вжиття заходів до вдосконалення управління Інституту, зміцнення фінансово-господарської, трудової дисципліни;

4.17.16. створення належних умов праці відповідно до вимог законодавства, дотримання прав працівників відповідно до законодавства про працю;

4.17.17. своєчасність проведення розрахунків з юридичними та фізичними особами;

4.17.18. цільове та ефективне використання коштів державного бюджету;

4.17.19. своєчасне та у повному обсязі виконання Інститутом зобов'язань перед державним бюджетом та державними соціальними фондами;

4.17.20. виконання кошторису доходів і видатків Інституту, недопущення виникнення заборгованості із заробітної плати, за спожиті послуги з енергопостачання та комунальні послуги;

4.17.21. вжиття у межах своїх повноважень заходів щодо запобігання проявам корупційних правопорушень у Інституті;

4.17.22. інформування широкої громадськості про діяльність Інституту;

4.18. Директор Інституту вирішує інші питання, що згідно із законодавством, цим Статутом і контрактом належать до його компетенції.

4.19. Директор Інституту щороку звітує перед колективом наукових працівників Інституту про свою діяльність.

4.20. Директор Інституту має заступників, між якими розподіляє частину своїх обов'язків та визначає їх сфери компетенції.

4.21. Заступник директора Інституту з наукової роботи призначається директором Інституту за погодженням з вченою радою Інституту та Відділенням історії, філософії та права НАН України і затверджується Президією НАН України на строк повноважень директора Інституту.

Заступник директора Інституту із загальних питань призначається директором Інституту за погодженням з Відділенням історії, філософії та права НАН України та затверджується Бюро Президії НАН України на строк повноважень директора Інституту.

4.22. Вчений секретар Інституту призначається директором Інституту з числа осіб, які мають науковий ступінь і досвід наукової та науково-організаційної роботи, за погодженням з Вченою радою та Відділенням історії філософії та права НАН України, та затверджується на посаді Президією НАН України.

4.23. Вчений секретар Інституту бере участь у керівництві науковою та науково-організаційною роботою Інституту відповідно до покладених на нього Статутом Інституту та директором Інституту обов'язків та функцій.

4.24. Вчена рада Інституту (далі – вчена рада) є колегіальним органом управління науковою і науково-технічною діяльністю Інституту, який виконує консультативно-дорадчі функції. Вчена рада діє на підставі цього Статуту та положення про вчену раду Інституту.

4.24.1. Кількісний склад членів вченої ради Інституту цим Статутом та положенням про вчену раду Інституту і складає **не менше 23** осіб.

4.24.2. Не менш як три чверті складу вченої ради обираються таємним голосуванням зборів наукових працівників Інституту, а решта членів призначаються наказом директора Інституту.

4.24.3. Директор Інституту, його заступник з наукової роботи і вчений секретар Інституту є членами вченої ради Інституту за посадою.

4.24.4. Голова, його заступники та вчений секретар вченої ради Інституту обираються таємним голосуванням з числа її членів.

4.24.5. До складу вченої ради Інституту входять всі члени Національної академії наук України (академіки та члени-кореспонденти Національної академії наук України), які працюють в Інституті.

4.24.6. До вченої ради можуть бути обрані (або запрошені та призначені наказом директора Інституту) провідні вчені і спеціалісти, які не працюють у Інституті.

4.24.7. До складу вченої ради Інституту також входять голова ради молодих вчених Інституту та керівник первинної профспілкової організації Інституту.

4.25. До виключної компетенції вченої ради Інституту належать питання щодо:

4.25.1. визначення стратегії розвитку Інституту та перспективних напрямів наукової і науково-технічної діяльності;

4.25.2. проведення наукової і науково-технічної оцінки тематики та результатів науково-дослідних робіт;

4.25.3. затвердження поточних (щорічних) планів наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок;

4.25.4. удосконалення та розвитку структури Інституту;

4.25.5. затвердження тем дисертацій здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівні вищої освіти і призначення наукових керівників (консультантів);

4.25.6. затвердження результатів атестації наукових працівників, аспірантів, докторантів, здобувачів;

4.25.7. затвердження результатів конкурсу на вакантні посади наукових працівників;

4.25.8. висування видатних наукових праць для присудження премій, медалей та інших видів відзнак, у тому числі міжнародних;

4.25.9. присвоєння працівникам Інституту вчених звань професора та старшого дослідника і подання відповідних рішень на затвердження до атестаційної колегії центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері наукової і науково-технічної діяльності, порушення клопотання про присвоєння почесних звань;

4.25.10. затвердження річних звітів про діяльність Інституту та фінансових планів (кошторисів) Інституту;

4.25.11. ухвалення рішення про розміщення власних надходжень у територіальних органах центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, або в банківських установах державного сектору;

4.25.12. погодження переліку професій і посад Інституту, на яких може застосовуватися гнучкий режим робочого часу та дистанційний режим праці.

4.26. Вчена рада Інституту обговорює основні наукові напрями діяльності Інституту і рекомендує їх до розгляду Відділенню історії, філософії та права НАН України та затвердження Президією НАН України.

4.27. Вчена рада Інституту має право приймати рішення, якщо на засіданні присутні не менше як половина її облікового складу, за винятком випадків розгляду кадрових питань, висунення робіт на здобуття премій і медалей та інших питань, де обов'язкова присутність двох третин складу вченої ради.

Рішення вченої ради Інституту вважаються прийнятими, якщо за них голосувало понад 50% присутніх членів вченої ради. Рішення приймаються відкритим або таємним (за рішення вченої ради) голосуванням.

4.28. З метою додаткового сприяння діяльності Інституту, залучення до оцінки результатів його діяльності широкого кола вчених за пропозицією вченої ради Інституту та (або) рішенням Президії НАН України при Інституті може створюватися наглядова рада, у тому числі із залученням іноземних вчених, яка діє відповідно до положення, затвердженого Президією НАН України відповідно до законодавства.

4.26. Для сприяння здійсненню та розвитку наукових досліджень молодих вчених, забезпечення захисту їх прав та інтересів у Інституті утворюється рада молодих вчених, яка є колегіальним виборним дорадчим органом, що об'єднує молодих вчених Інституту та діє відповідно до положення про цю раду, яке затверджує директор Інституту після погодження з вченою радою Інституту.

Рада молодих вчених Інституту здійснює свою діяльність з метою забезпечення активної участі молодих вчених Інституту у проведенні наукових досліджень, а також представництва, захисту і реалізації їхніх прав та інтересів.

Інститут сприяє її діяльності та може фінансувати заходи і проекти, що ініціюються радою молодих вчених.

4.29. Керівники відокремлених наукових підрозділів без прав юридичної особи (відділень, філій, центрів) Інституту, керівники (завідувачі) основних наукових підрозділів (відділів) обираються на конкурсних засадах колективами відповідних підрозділів шляхом таємного голосування і призначаються на посаду директором Інституту за погодженням з Президією НАН України на строк не більше 5 років з правом переобрання ще на один строк.

Керівник структурного підрозділу Інституту в межах своїх повноважень несе відповідальність за діяльність структурного підрозділу.

4.30. Заступники керівників відокремлених або основних наукових підрозділів (відділів), керівники (завідувачі) лабораторій, секторів у складі відділів, головні та провідні наукові співробітники обираються на конкурсних засадах і призначаються на посаду директором Інституту за погодженням з бюро Відділення історії, філософії та права НАН України, а головні наукові співробітники – за погодженням з Президією НАН України.

Старші наукові співробітники, наукові співробітники, молодші наукові співробітники, старші лаборанти, лаборанти, інженери наукового підрозділу тощо обираються на конкурсних засадах і призначаються на посаду директором Інституту.

4.31. Трудові договори з науковими працівниками, зазначеними у пункті 4.30, можуть укладатися як на невизначений строк, так і на строк, визначений угодою сторін, але не більше, ніж на п'ять років, що зазначається в умовах конкурсу.

Обрані за конкурсом наукові працівники, з яким укладено трудовий договір на невизначений строк, підлягають періодичній атестації в порядку, встановленому законодавством.

Посади наукових працівників, з якими укладено трудовий договір на визначений строк, після його закінчення вважаються вакантними і для їх заміщення може бути проведено новий конкурс в установленому порядку.

Дійсні члени (академіки) та члени-кореспонденти Національної академії наук України призначаються на посади наукових працівників директором Інституту без конкурсу та затверджуються на посаді в порядку, встановленому в НАН України.

4.32. Інститут може мати почесного директора та радників при дирекції.

Почесним директором Інституту Президією НАН України може бути призначений провідний вчений після досягнення 65-річного віку та звільнення з посади директора Інституту, який тривалий час очолював Інститут, зробив визначний внесок у науку, організацію наукових досліджень та розвиток Інституту і під керівництвом якого Інститут посів провідне місце у відповідній

галузі науки та досяг значних успіхів у реалізації результатів досліджень і підготовці наукових кадрів.

Радниками при дирекції Інституту на підставі рішення Президії НАН України директором Інституту можуть бути призначені дійсні члени, члени-кореспонденти НАН України за їх бажанням після досягнення 65-річного віку.

5. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення діяльності Інституту

5.1. Фінансове забезпечення діяльності Інституту здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України, що складається з загального та спеціального (власні надходження) фондів державного бюджету, та її майнового комплексу.

5.2. Фінансування основної діяльності Інституту здійснюється у межах видатків, передбачених у кошторисах на зазначені цілі.

Фінансування робіт за окремими науковими і науково-технічними програмами та проектами НАН України, виконавцями яких є Інститут, а також надання йому грантів НАН України здійснюється відповідно до затвердженого в НАН України порядку.

5.3. Власні надходження Інституту отримуються ним додатково до коштів загального фонду державного бюджету і відповідно до законодавства включаються до його спеціального фонду.

Власні надходження складаються із коштів, отриманих в установленому порядку як плата за надання послуг Інститутом згідно з його основною діяльністю, від додаткової (господарської) діяльності, від плати за надання майна в оренду, від реалізації в установленому порядку майна (крім нерухомого майна).

До складу власних надходжень Інституту відносяться також гранти, дарунки, благодійні внески та кошти, що він отримує від підприємств, організацій, фізичних осіб та від інших бюджетних установ на виконання цільових програм та заходів.

Власні надходження Інституту спрямовуються на виконання статутних завдань та використовуються згідно з законодавством.

5.4. Інститут самостійно розпоряджається доходами та іншими надходженнями, одержаними від надання дозволених законодавством платних послуг. Такі кошти не можуть бути вилучені в дохід держави.

5.5. Інститут має статус неприбуткової організації і використовує доходи виключно для фінансування видатків на своє утримання, реалізацію мети, завдань та напрямів діяльності, визначених цим Статутом.

Інституту забороняється розподіляти отримані доходи або їх частину серед працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб.

5.6. Інститут за рішенням вченої ради в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, може зараховувати власні надходження, отримані від плати за послуги, що надаються ним згідно з основною діяльністю, благодійну допомогу, гранти (включаючи кошти, що надходять від вітчизняних та іноземних замовників для реалізації наукових, науково-технічних та інноваційних проектів), на спеціальні реєстраційні рахунки, відкриті в територіальних органах центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, або на поточні та/або вкладні (депозитні) рахунки, відкриті в установах банків державного сектору.

Зазначені доходи, а також відсотки, отримані від розміщення коштів Інституту на вкладних (депозитних) рахунках в установах банків державного сектору, включаються до фінансового плану (кошторису) Інституту і можуть використовуватися на оплату витрат, пов'язаних зі здійсненням та популяризацією наукової діяльності, оплату праці, придбання майна і його обслуговування, капітальне будівництво та ремонт приміщень тощо у межах статутної діяльності Інституту.

5.7. Складовими матеріально-технічної бази Інституту є будівлі, споруди, земельні ділянки, комунікації, обладнання, транспортні засоби, службове житло та інші матеріальні цінності, нематеріальні активи.

Майно, що становить матеріально-технічну базу Інституту, закріплюється за ним на основі права оперативного управління.

5.8. Інститут має право використовувати належне йому майно для участі у цивільних відносинах, у тому числі для ведення фінансово-господарської діяльності, будівництва об'єктів наукового та соціального призначення відповідно до своїх статутних завдань та в межах цивільної правоздатності.

5.9. Фонди археологічних колекцій, що закріплені за Інститутом, підлягають збереженню згідно з чинним законодавством, належать до державної частини Музейного фонду України, не мають балансової вартості і не перебувають на балансовому обліку Інституту.

5.10. Нерухоме майно Інституту та майно, зазначене у пп. 5.9., не може бути стягнене за претензіями кредиторів.

5.11. Відчуження нерухомого майна НАН України, закріпленого за Інститутом, здійснюється лише з дозволу Президії НАН України в порядку, визначеному законодавством.

5.12. Продаж основних засобів Інституту здійснюється лише на конкурсних засадах.

5.13. Безоплатна передача майна, яке знаходиться на балансі Інституту, на баланс іншої наукової установи НАН України здійснюється без оподаткування, якщо підставою для такої передачі є рішення Президії НАН України.

5.14. Земельні ділянки передаються Інституту у постійне користування у порядку, передбаченому Земельним кодексом України, і не можуть бути вилученими (припинено право постійного користування земельною ділянкою) за рішенням органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування без згоди Президії НАН України.

Землекористування здійснюється Інститутом відповідно до земельного законодавства.

Передача в оренду Інститутом закріплених за ним на основі права оперативного управління об'єктів власності, а також земельних ділянок здійснюється без права їх викупу відповідно до законодавства України за рішенням Президії НАН України та в порядку, встановленому в НАН України.

6. Трудовий колектив Інституту

6.1. Усі громадяни, які своєю працею беруть участь у діяльності Інституту на основі трудового договору, утворюють трудовий колектив Інституту.

Основною організаційною формою здійснення трудовим колективом своїх повноважень є загальні збори (конференція) трудового колективу. Конференція проводиться, якщо скликання зборів ускладнене з причин багато-змінності роботи, територіальної відокремленості структурних підрозділів тощо.

Загальні збори трудового колективу вважаються правомочними, якщо в них бере участь більш як половина загальної кількості членів колективу, а конференція – не менш як дві третини її делегатів.

Рішення загальних зборів (конференції) трудового колективу приймаються відкритим голосуванням більшістю голосів членів колективу, присутніх на зборах (конференції).

6.2. Виробничі, трудові і соціальні відносини трудового колективу з Інститутом регулюються колективним договором, який укладається керівником з профспівковою організацією Інституту відповідно до Закону України «Про колективні договори і угоди».

6.3. До повноважень трудового колективу Інституту належить:

6.3.1 делегування наукових працівників для участі у сесіях загальних зборів НАН України з правом ухвального голосу (крім питань, пов'язаних з виборами дійсних членів (академіків), членів-кореспондентів та іноземних членів НАН України);

6.3.2. обговорення та схвалення колективного договору;

6.3.3. розгляд питань соціального розвитку, зокрема включаючи поліпшення умов праці, життя та здоров'я, медичного страхування працівників Інституту та їх сімей;

6.3.4. затвердження правил внутрішнього трудового розпорядку;

6.3.5. застосування громадських стягнень;

6.3.6. порушення питань про притягнення порушників трудової дисципліни в установленому законом порядку до відповідальності.

6.4. Питання, які входять до компетенції трудового колективу Інституту, вирішуються трудовим колективом за участю директора Інституту, якщо інше не передбачено законодавством.

6.5. Всі наукові працівники, які перебувають у трудових відносинах з Інститутом, утворюють колектив наукових працівників Інституту.

Збори колективу наукових працівників Інституту вважаються повноважними, якщо на них присутні не менше двох третин фактичної чисельності штатних наукових працівників Інституту.

6.6. Збори колективу наукових працівників Інституту приймають рішення:

6.6.1. про обрання директора Інституту;

6.6.2. про відкликання директора Інституту;

6.6.3. про обрання відповідної частини вченої ради Інституту;

6.6.4. про делегування представників (кандидатів наук, докторів філософії, докторів наук) наукових колективів наукових установ НАН України для участі у сесії загальних зборів Відділення історії, філософії та права НАН України з правом ухвального голосу при обранні академіка-секретаря відділення НАН України;

6.6.5. про затвердження чи внесення змін до Статуту Інституту.

6.7. Рішення зборів колективу наукових працівників Інституту приймається двома третинами голосів наукових працівників, присутніх на зборах колективу наукових працівників Інституту.

7. Порядок затвердження та внесення змін до Статуту Інституту

7.1. Статут Інституту затверджується Президією НАН України за поданням директора Інституту, погодженим Вченою радою Інституту.

7.2. Пропозиції щодо внесення змін до Статуту Інституту вносяться на розгляд Вченої ради Інституту директором Інституту, керівниками наукових підрозділів Інституту або не менш як 10 відсотками наукових працівників Інституту.

7.3. Пропозиції щодо внесення змін до Статуту Інституту розглядаються Вченою радою Інституту і, у разі їх схвалення не менш як трьома четвертими складу Вченої ради Інституту, подаються на розгляд відділення НАН України, до складу якого входить Інститут.

У разі схвалення пропозицій щодо внесення змін до Статуту Інституту не менш як двома третинами голосів загального складу відповідного відділення НАН України такі пропозиції подаються на розгляд Президії НАН України.

7.4. Рішення Президії НАН України про внесення змін до Статуту Інституту приймається не менш як двома третинами голосів від загального складу Президії НАН України.

8. Припинення діяльності Інституту

8.1. Припинення діяльності Інституту здійснюється шляхом його реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення) або ліквідації за рішенням Президії НАН України за поданням бюро Відділення історії, філософії та права НАН України, головного ученого секретаря НАН України або одного із віце-президентів НАН України згідно з розподілом обов'язків, а у випадках, передбачених законом, – за рішенням суду.

8.2. Ліквідація Інституту здійснюється комісією, призначеною рішенням Президії НАН України, а в разі припинення її діяльності за рішенням суду – комісією, утвореною відповідно до рішення суду.

8.3. З моменту призначення ліквідаційної комісії до неї переходять повноваження з управління Інститутом. Ліквідаційна комісія складає ліквідаційний баланс Інституту, подає його на затвердження до НАН України. Порядок і строки проведення ліквідації, а також строк для заяви претензій кредитором визначаються законом.

8.4. Працівникам Інституту, які звільняються у зв'язку з його реорганізацією чи ліквідацією, гарантується додержання їх прав та інтересів відповідно до законодавства про працю.

8.5. У разі припинення діяльності Інституту його активи передаються за рішенням Президії НАН України одній або кільком неприбутковим науковим установам НАН України або зараховуються до доходу бюджету.

8.6. Інститут вважається таким, що припинив свою діяльність, з дня внесення до Єдиного державного реєстру запису про державну реєстрацію її припинення.

9. Прикінцеві положення

8.1. Цей Статут набуває чинності після його затвердження Президією НАН України та внесення, згідно з Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців», відповідних відомостей про зміни до установчих документів Інституту.

8.2. Схвалено Вченою радою Інституту археології НАН України
__ жовтня 2016 р. протокол № __

**Директор Інституту
академік НАН України**

П.П.Толочко